

Aby o nás věděli

Božena Blažková

Zkusme se vrátit v čase, nemusíme ani daleko, stačí třeba jen o deset let. Představme si svůj vlastní pracovní stůl nebo výpůjční pult naší knihovny. Jak před deseti lety vypadaly? Co se změnilo za tuto krátkou dobu deseti let?

Na stolech a výpůjčních pultech se i v menších knihovnách objevily počítače. Pracujeme s elektronickými katalogy nebo se je alespoň učíme využívat. Naše informační zázemí se rozšířilo o celosvětovou internetovou síť. Všechny tyto technické vymoženosti zde nejsou proto, aby nám komplikovaly život. Vybavujeme jimi naše knihovny proto, abychom mohli poskytovat co nejúplnější servis našim uživatelům. Zvětšující se množství techniky kolem nás klade ještě větší důraz na lidský potenciál, kterému má tato technika sloužit.

Většina knihoven udělala v poslední době velký kus práce v modernizaci svých služeb a vybavení včetně interiérů. Všechny tyto aktivity nejsou samoúčelné, jsou určeny především pro zlepšení knihovnických služeb a vycházejí ze změn a priorit, které přináší současná doba.

Knihovna budoucnosti by měla být místem, kde každý obyvatel planety má možnost nejen získat potřebnou informaci, ale také se zde může dále vzdělávat. Zároveň by však měla být i místem umožňujícím vzájemné setkávání různých názorových skupin či etnik. Krátce řečeno – měla by být důležitým a potřebným místem pro všechny (nebo alespoň pro většinu lidí) v oblasti svého působení. Nechci tím říci, že každý z nich musí nutně knihovnu pravidelně navštěvovat. Měl by však vědět o této možnosti a hlavně měl by být informován o všech službách, které příslušná knihovna nabízí, včetně odkazů na služby ostatních knihoven.

Možností, jak informovat o vlastní činnosti, je nespočet. Některé z nich vám v tomto čísle představujeme.

Psychologové varují, že žijeme stále rychleji a náročněji. Doporučují se občas v klidu zastavit a ohlédnout. Kulaté výročí nepřetržité činnosti knihovny v místě či dlouholetá činnost knihovníka jsou výborným důvodem pro podobné zastavení a zároveň informují obyvatele o naší dlouholeté potřebné práci. Velkým důvodem ke společné oslavě je znovuotevření knihovny po adaptaci. Když se v menší knihovně k tomu přidá vystoupení dětí a výstavka dětských prací, tak se určitě přijdou podívat nejen rodiče, ale i další příbuzní. A šikovný knihovník hned seznámí s novinkami a dalšími nabídkami.

V knihovnách také mohou nacházet útočiště různé skupiny lidí, kteří mají potřebu se scházet. Může se jednat nejen o mladé literáty, ale i o kluby rodičů či maminek, sběratele apod. Stejně jako při organizaci nejrůznějších akcí pro veřejnost musíme vždy vycházet ze znalosti místních obyvatel a obracet se cíleně na ty, které by podobná akce mohla oslovit. Počítačová technika nám umožňuje vlastními silami zpracovávat kvalitní pozvánky. K jejich rozšiřování i vzájemné komunikaci můžeme využívat elektronickou poštu či SMS zprávy.

Musíme se také postupně naučit využívat k prezentaci našich knihovnických aktivit webové stránky obecního či městského úřadu (pokud nemáme své vlastní stránky, které jsou vynikající propagací, která oslovuje zejména mladé lidi). Přinejmenším by na těchto stránkách měla být uvedena provozní doba knihovny a výroční (hodnotící) zpráva za minulý rok. Vychází také celá řada místních a regionálních

zpravodajů a řada knihovníků pravidelně využívá možnosti informovat o svých aktivitách právě touto formou. Díky výpočetní technice přestává být problémem i vydávání vlastního knihovnického občasníku – příkladem nám může být Hromotluk ze Skřivan.

Knihovna by měla být nejen organizátorem vlastních akcí, ale měla by se zapojovat do kulturního a vzdělávacího dění v místě i do celostátních knihovnických aktivit.

Je toho hodně, co by knihovna měla dělat, ale nejde to všechno najednou. Musíme se naučit vidět cíl a stanovit si postupné kroky. Musíme se naučit „dát o sobě vědět“ . Postupné kroky se nám daleko lépe stanovují v menším místě, kde se všichni známe a můžeme zcela konkrétně zjistit potřeby a požadavky jednotlivých obyvatel. Třeba bude na začátek stačit, když jim kromě nových knížek z výměnného souboru nabídneme i přehled další literatury, která právě vychází (viz nabídky knihkupectví Kosmas, které dostávají profesionální knihovny), s podotknutím, že prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby jim můžeme vybranou literaturu zajistit. Můžeme také své uživatele seznamovat nejen s online katalogy větších knihoven, ale i s nabídkami vycházející literatury na webových stránkách velkých nakladatelství.

Během posledních deseti let se v knihovnách, zejména v těch profesionálních, hodně změnilo. V souvislosti s plánovanou internetizací naší společnosti čekají podobné změny i malé knihovny. Je jen na nás, jak se dokážeme se změnami vyrovnat a jak je dokážeme využít ve prospěch našich uživatelů. Musíme dát o sobě vědět, abychom dali najevo, že prostředky investované do knihoven jsou využívány a jsou k dispozici všem zájemcům.